

Mr. sc. Albinot Maloku, doktorand
Univerzitet u Sofiji (Bugarska) / University of Sofia (Bulgaria)
Politički analitičar / Political Analyst
maloku.albinot@gmail.com

UDK / UDC 070:32(497.6)

Pregledni naučni rad / Scientific review article

Primljeno / Received: 03. 07. 2025.
Prihvaćeno / Accepted: 29. 12. 2025.

KOSOVSKA NEOVISNOST U DNEVNOJ ŠTAMPI BIH

KOSOVO'S INDEPENDENCE IN THE DAILY PRESS OF BIH

Sažetak:

Ovaj rad analizira načine na koje su četiri najuticajnija dnevna lista u Bosni i Hercegovini – Dnevni avaz, Nezavisne novine, Dnevni list i Oslobođenje – izvještavali o proglašenju nezavisnosti Republike Kosovo 17. februara 2008. godine. Istraživanje obuhvata period od 15. do 20. februara 2008. godine, fokusirajući se na forme, stil i metode prenosa informacija u vezi s pripremama za dan proglašenja, aktom nezavisnosti, proslavama na Kosovu, sigurnosnom situacijom, protestima u Srbiji i Banjoj Luci, te međunarodnim reakcijama. Analiza se temelji na metodi analize sadržaja medijskih tekstova, uz poseban akcenat na fenomen interpretativne polarizacije. U kontekstu Bosne i Hercegovine kao multietničke države, medijski diskurs često reflektira etnički strukturirane čitalačke publike, što značajno utiče na interpretaciju političkih događaja. Poseban značaj daje se ulozi medija u oblikovanju javnog mnijenja i političkih stavova u trenucima historijske važnosti. Iz tog razloga, istraživanje ne sagledava samo informativnu, već i edukativnu i interpretativnu funkciju štampanih medija. Odabrani listovi predstavljaju najčitanije izvore informacija u zemlji, a njihova analiza pruža uvid u to kako etnički i politički kontekst oblikuje novinarski pristup temama od regionalnog značaja.

Ključne riječi: nezavisnost Kosova, mediji u BiH, interpretativna polarizacija, štampani mediji, javno mnijenje

Summary:

This paper analyzes the ways in which four of the most influential daily newspapers in Bosnia and Herzegovina – Dnevni avaz, Nezavisne novine, Dnevni list, and Oslobođenje – reported on the declaration of independence of the Republic of Kosovo on February 17, 2008. The study covers the period from February 15 to 20, 2008, focusing on the forms, styles, and methods of news transmission regarding the

preparations for the declaration day, the act of independence itself, celebrations in Kosovo, the security situation, protests in Serbia and Banja Luka, and international reactions. The analysis is based on content analysis methodology, with special emphasis on the phenomenon of interpretive polarization. In the context of Bosnia and Herzegovina as a multiethnic state, media discourse often reflects ethnically segmented readerships, significantly influencing the interpretation of political events. Particular attention is given to the role of the media in shaping public opinion and political attitudes during moments of historical significance. Therefore, the research considers not only the informative but also the interpretive and educational functions of print media. The selected newspapers represent the most widely read sources of information in the country, and their analysis offers insight into how ethnic and political contexts shape journalistic approaches to regionally significant issues.

Keywords: *Kosovo independence, media in B&H, interpretive polarization, print media, public opinion*

Uvod

Status Kosova bio je jedna od najčešćih tema u bosanskohercegovačkim medijima, naročito uoči i nakon 17. februara 2008. godine, kada je proglašena nezavisnost. Dnevni listovi su svakodnevno izvještavali o toj temi, fokusirajući se na pravni status Kosova, tok dijaloga sa Srbijom, moguće ishode, te reakcije regionalnih i međunarodnih aktera. Međutim, način izvještavanja, selekcija informacija i ton tekstova značajno su varirali među štampanim medijima, najčešće u skladu s etničkom i političkom orijentacijom njihove čitalačke publike.

Ova analiza obuhvata četiri najuticajnije dnevna lista u BiH – Dnevni avaz, Oslobođenje, Dnevni list i Nezavisne novine – u periodu od 15. do 20. februara 2008. godine. Istraživanje pokazuje da su isti događaji interpretirani na različite načine: od neutralnog informisanja, preko emotivno intoniranih izvještaja, pa sve do tekstova koji su doprinosili dezinformacijama i političkoj manipulaciji. U većini izvještaja izostaje dublji uvid u svakodnevnicu kosovskog društva, a posebno u perspektivu građana nakon proglašenja nezavisnosti.

Tokom navedenih dana, tema Kosova u domaćoj štampi najčešće je predstavljana kroz izjave političara iz BiH. Bošnjački i hrvatski zvaničnici isticali su potrebu za očuvanjem stabilnosti unutar granica BiH, dok su srpski političari istovremeno isticali kosovsku krizu kao presedan koji može imati implikacije i na entitetska pitanja u BiH. U tom diskursu, kosovsko pitanje postalo je i instrument unutrašnjepolitičkog pozicioniranja.

Mediji bliski srpskom političkom spektru događaje na Kosovu koristili su kako bi postavili pitanje legitimnosti Republike Srpske: „Ako može Kosovo, zašto ne može RS?“. Nasuprot tome, bošnjački i hrvatski mediji su proglašenje nezavisnosti interpretirali kao konačni raskid sa politikom Slobodana Miloševića.

Uzimajući u obzir tvrdnju da se „javnost u BiH stoljećima formirala pod uticajem socijalnih, ideoloških ili političkih sila izvan njene strukture“ (Nuhanović A, 1998), jasno je da ni interpretacija nezavisnosti Kosova nije bila oslobođena političkih uticaja. Odsustvo konsenzusa među političkim liderima BiH rezultiralo je institucionalnom šutnjom – čak i prije zvanične deklaracije kosovske nezavisnosti – čime je ograničena javna rasprava, što predstavlja ozbiljno narušavanje demokratskih procesa.

Medijsko uokviravanje kosovske nezavisnosti u BiH: konstrukcija paralelnih političkih stvarnosti

Budući da je proglašenje nezavisnosti Kosova jedno od ključnih političkih prekretnica na Balkanu nakon raspada Jugoslavije, njegov medijski odjek u Bosni i Hercegovini posebno je značajan zbog unutrašnjih političkih tenzija i višeslojnosti identiteta unutar države. Analiza sadržaja u periodu od 15. do 20. februara 2008. godine omogućava uvid u komunikacijske strategije kojima štampani mediji oblikuju javni diskurs u momentima političke osjetljivosti. Polazeći od teze da mediji bi trebalo djelovati kao neutralni posrednici informacija, u našem slučaju vidjeli smo da mediji učestvovali u stvaranju značenja i interpretacija političkih događaja (Hall, 1997; Thompson, 1995). Medijski akteri u mjestu da se koncentriraju na pronalaženju ujedninjenih tačaka za dobro bit zemlje i naroda one te divergentne narative su povećavale u skladu s ideološkim i etničkim pozicioniranjem, koje imaju bazirajući na razlike!

Primarna svrha istraživanja jeste da identifikuje obrasce medijskog predstavljanja događaja i da ispita u kojoj mjeri politički, etnički i ideološki faktori utiču na formu, ton i interpretativni okvir izvještavanja. Istraživanje polazi od shvatanja da mediji oblikuju percepciju stvarnosti time što određuju kako publika treba razumjeti određeni događaj (Entman, 1993). U tom smislu naglasak se stavlja na fenomen interpretativne polarizacije, koja je čest rezultat višestruko podijeljenih medijskih sistema u postkonfliktnim društvima (Gagnon, 2004).

Mediji se u savremenim teorijama komunikacije posmatraju kao akteri koji učestvuju u konstrukciji društvene stvarnosti, a ne samo u njenom pasivnom prenošenju (Hall, 1997; Thompson, 1995). Ovo istraživanje doprinosi potvrđivanju tih pretpostavki kroz konkretan primjer izvještavanja o političkom događaju koji je izazvao podjele u javnosti. Ispitujući kako se isti događaj interpretira na različite načine, rad ukazuje na snagu medijskog uokviravanja (framing) u kreiranju političkih značenja (Gamson & Modigliani, 1989).

Proglašenje nezavisnosti Kosova predstavlja “testni slučaj” za praćenje političkih i identitetskih crtanja linija u Bosni i Hercegovini. Reakcije medija na taj događaj ne odražavaju samo međunarodnu dimenziju, nego i unutrašnje političke odnose, osobito između aktera iz Federacije BiH i Republike Srpske. Kako mediji interpretiraju ovakve događaje može utjecati na percepciju legitimnosti institucija, shvatanje političke stabilnosti i osjećaj sigurnosti građana (McCombs & Shaw, 1972). U kontekstu Bosne i Hercegovine, gdje je javni prostor fragmentiran etničkim linijama, mediji često oblikuju različite verzije političkih događaja, stvarajući paralelne realnosti. Ovaj rad doprinosi razumijevanju tog procesa analizirajući konkretan historijski događaj koji je izazvao snažne političke reakcije i različite interpretacije istog u javnom mnijenju Bosne i Hercegovine.

„Evropa će u nedelju dobiti novu državu?“ (Dnevni avaz, 15. 02. 2008)

Uoči proglašenja nezavisnosti Kosova, „Dnevni avaz“ na svojim stranicama je najavio da će Evropa dobiti novu državu. U rubrici „Globus“, koja je posvećena vijestima iz svijeta, je slika iz Prištine, uz naslov „Evropa će u nedelju dobiti novu državu“. List prenosi da je „u kosovskim političkim krugovima gotovo izvjesno“ da će Skupština Kosova, u koordinaciji s EU i SAD, proglasiti nezavisnost tokom vikenda¹. U izvještavanju se oslanjaju na međunarodne izvore poput *International Herald Tribune* i *The New York Times*, te donose izvještaje ključnih međunarodnih aktera – američke državne tajnice Condoleeze Rice i ruskog predsjednika Vladimira Putina. Rice je naglasila podršku SAD-a Kosovu, dok je Putin izjavio da je podrška jednostranoj nezavisnosti „nemoralna i protivpravna“, optužujući EU za dvostruke standarde. Dnevni avaz također prenosi raspoloženje u Republici Srpskoj putem izjava političkih i nevladinih predstavnika, te anketom „Šta kažu Banjalučani?“ Prema riječima Branislava Dukića iz SPONA-e, koju prenosi Dnevni avaz, “organizirat će protest u svih 63 općine RS i tražiti da se

---

¹ Dnevni avaz, 15.02.2008, str.25

što hitnije u Ustavu unese pravo naroda na samoopredjeljenje za otcjepljenje”. Potpredsjednik RS Adil Osmanović upozorava da bi se protesti mogli instrumentalizirati, iako ne očekuje ozbiljnije posljedice. Anketni rezultati pokazuju etničku podjelu u stavovima građana: Srbi su podržavali proteste, dok su se Bošnjaci uglavnom distancirali. Dva dana prije proglašenja, Dnevni avaz objavljuje intervju s visokim predstavnikom Miroslavom Lajčakom, koji izjavljuje da nezavisnost Kosova neće destabilizirati BiH te da su sigurnosni izazovi pod kontrolom međunarodne zajednice².

„Kosovo od sutra država?“ (Dnevni avaz, 16. 02. 2008.)

Na naslovnoj stranici izdanja uoči proglašenja nezavisnosti, Dnevni avaz objavljuje fotografiju građanina albanske nacionalnosti koji u Prištini slavi uz albansku i američku zastavu, uz naslov: „Kosovo od sutra država?“. U rubrici „Globus“, list donosi prošireni tekst koji najavljuje da će Skupština Kosova 17. februara 2008. godine, u 17 sati, zvanično proglasiti nezavisnost. U izvještavanju se list oslanja na informacije svjetskih novinskih agencija, uz prikaz mogućih političkih i sigurnosnih posljedica tog čina. Uz aktuelno izvještavanje, Dnevni avaz objavljuje i hronološki pregled ključnih događaja u borbi kosovskih Albanaca za nezavisnost, u periodu od 24. marta 1999. do 17. februara 2008. godine. Time se čitateljima pruža širi kontekst, s naglaskom na kontinuitet političkog procesa. Također, list prati i političke reakcije iz Republike Srpske, uključujući izvještaj o inicijativi glavnog odbora Partije demokratskog progresa (PDP), koja je predložila hitno sazivanje sjednice Narodne skupštine RS, odmah nakon eventualnog proglašenja kosovske nezavisnosti³.

„Kosovo već slavi“ (Dnevni avaz, 17. 02. 2008.)

Na dan proglašenja nezavisnosti Kosova, 17. februara 2008. godine, list „Dnevni avaz“ donosi na naslovnoj strani sliku Albanaca koji tradicionalnim plesom slave uspostavljanje svoje države, uz naslov „Kosovo već slavi“. List je ovog datuma sadržavao je najopsežnije informacije o Kosovu i aktuelnim dešavanjima. Posebni dodatak „Dosje Kosovo“ obuhvatao je stranice od 9. do 11, s tekstovima specijalnih izvještača iz Prištine i Beograda, donoseći detaljne izvještaje i fotografije. Povijesni značaj tog dana u „Dnevnom avazu“ zabilježen je kroz različite tekstove, intervju sa bivšim premijerom Kosova

---

² Dnevni avaz, 15.02.2008, str.5

³ Dnevni avaz, 16.02.2005, str.10

Agimom Čekuom, te kroz foto-priče koje prikazuju dešavanja na Kosovu od ratnog perioda do trenutka proglašenja nezavisnosti. U tekstu pod naslovom „Nezavisno Kosovo slavi“, „Dnevni avaz“ prezentira analitičke osvrtne bazirane na izvještajima različitih međunarodnih novinskih agencija. Na početku se navodi izjava premijera Kosova Hašima Tačija, koji potvrđuje da će Kosovo iste večeri proglasiti nezavisnost. Posebna pažnja posvećena je najavi donatorske konferencije Evropske komisije i Svjetske banke, koja, uprkos mogućem nedostatku potpune međunarodne podrške, planira pomoć u rješavanju teške ekonomske situacije i visoke stope nezaposlenosti na Kosovu. Također, tekst prenosi i stav potpredsjednika Vlade Srbije Božidara Đelića, koji je uručio notu protesta ambasadoru Slovenije, Miroslavu Luciju, predsjedavajućem Vijeća ministara EU, u vezi s odlukom o slanju misije na Kosovo, ističući da Vlada Srbije tu odluku smatra nelegalnom⁴. „Dnevni avaz“ donosi i protokol koji je predviđen za ceremoniju proglašenja nezavisnosti.

Posebnu pažnju izazvala je izjava člana Predsjedništva BiH Nebojše Radmanovića, koji je izrazio stav da BiH neće priznati Kosovo. On smatra da će jednostrano proglašenje nezavisnosti dovesti do nestabilnosti ne samo na području zapadnog Balkana, već i u cijeloj Evropi. Iako je ranije Predsjedništvo BiH zauzelo stav da se pitanje Kosova treba rješavati dogovorom Beograda i Prištine uz podršku međunarodne zajednice, Radmanović je naveo da će se uskoro morati konstatovati da taj stav više nije na snazi. U istom broju „Dnevni avaz“ izvještava i o planovima Srpskog pokreta nevladinih asocijacija „SPONA“ koji zahtijevaju proglašenje nezavisnosti Republike Srpske.

Specijalni izvještač „Dnevnog avaza“ iz Prištine, novinar Sead Numanović, u intervjuu s Agimom Čekuom prenosi stav kosovskog političara o situaciji na Kosovu i o danu proglašenja nezavisnosti. Čeku ističe da su Kosovari životno zainteresirani za dobrosusjedske odnose. U manjem tekstualnom okviru pod naslovom „Žao mi je zbog stava BiH⁵“, Agim Čeku izražava žaljenje što Bosna i Hercegovina neće priznati Kosovo, naglašavajući da će Kosovo odmah priznati BiH, te da će BiH to učiniti kada to učine druge evropske zemlje. On ističe da Kosovari vole BiH i razumiju specifičnosti njenog političkog uređenja, te da nema paralela između Kosova i Republike Srpske, jer je RS nastala na genocidu, dok je Kosovo uvijek imalo svoje organe vlasti i institucionalni kontinuitet. Novinar Numanović također opisuje atmosferu u Prištini pred sam čin proglašenja nezavisnosti, ističući kako, uprkos hladnom

---

⁴ Dnevni avaz, 17.02.2008, str.8

⁵ Dnevni avaz, 17.02.2008, str.9

vremenu, grad „vri kao u košnici“⁶, te naglašava da je datum proglašenja postao nepovratan. Izvještava i o sigurnosnoj situaciji, prenoseći izjavu Aleksandra Ivanka, portparola Misije UN-a na Kosovu, koji potvrđuje da je stanje stabilno i bezbjedno.

S druge strane, izvještač iz Beograda, Elvir Huremović, izvještava o protestima u Srbiji, nazvanim u tekstu „Ubij, zakolji da Šiptar ne postoji“. Na protestima ispred Ambasade Slovenije u Beogradu učestvovalo je više od 2.000 pripadnika i simpatizera ultradesničarskih organizacija.

Uz aktuelne izvještaje, „Dnevni avaz“ donosi i istorijski pregled događaja od dolaska Slobodana Miloševića do Ahtisarijevog plana i propalih pregovora između Kosova i Srbije, pod naslovom „Albanci su patili, krvarili i borili se za svoju državu“. Ovaj pregled sumira glavne prekretnice koje su vodile ka proglašenju nezavisnosti Kosova.

„Kosovo proglasilo nezavisnost“ (Dnevni avaz, 18. 02. 2008)

Dan nakon proglašenja nezavisnosti Kosova, „Dnevni avaz“ je na naslovnici donio vijest: „Kosovo proglasilo nezavisnost“, uz fotografije građanskog slavlja na ulicama Prištine. U tekstu pod naslovom „Novi početak za Kosovo“, specijalni izvještač iz Prištine izvještava o historijskom trenutku kada je, 17. februara 2008. godine u 15:48 sati, Deklaracija o nezavisnosti Kosova usvojena aklamacijom 104 poslanika. Premijer Hašim Tači pročitao je tekst deklaracije, a predsjednik Skupštine Jakup Krasnići objavio je: „Kosovo je republika, nezavisna i suverena država“⁷. U izvještaju Seada Numanovića ističe se da je Tači u svom programskom govoru više puta naglasio zaštitu prava manjina i njihovu jednakost pred zakonom. Posebno je zabilježeno da se obratio i na srpskom jeziku, izražavajući spremnost Kosova za ekonomski razvoj, evropske integracije i unapređenje života svih građana⁸. Predsjednik Fatmir Sejdiu također se obratio na srpskom jeziku, pozvavši srpsku manjinu da učestvuje u izgradnji demokratskog društva: „Kosovo je vaša kuća. Vaša prava i prava drugih manjina bit će naša obaveza. Vaš identitet i naslijeđe bit će poštovani i zaštićeni“, zaključivši govor riječima: „Bog blagoslovio Republiku Kosovo!“⁹. Najavio je i skoro donošenje novog ustava.

---

⁶ Dnevni avaz, 17.02.2008, str.9

⁷ Dnevni avaz, 18.02.2008, str.8

⁸ Ibid.

⁹ Ibid.

Tokom svečanosti, u centru Prištine otkriven je spomenik „Newborn“, simbolično obilježen podpisima lidera i građana, dok je više hiljada građana slavilo na ulicama ispred hotela „Grand“ i u trgu Majke Tereze.

Reakcije iz Beograda zabilježene su u tekstu „Haos u Beogradu“. Demonstranti koji su protestovali protiv nezavisnosti Kosova sukobili su se sa policijom ispred Ambasade SAD, pri čemu su zabilježene eksplozije i pucnjava¹⁰. U Banjoj Luci, na Trgu Krajine, zapaljena je albanska zastava, a predsjednik Republike Srpske, Rajko Kuzmanović, izjavio je da Narodna skupština RS treba usvojiti Deklaraciju o stabilnosti i trajnosti RS u skladu s dejtonskim nadležnostima. Reakcije srpskih političara u BiH bile su izražene, naročito od strane premijera RS Milorada Dodika. On je upozorio da će predstavnici iz RS spriječiti eventualno priznanje Kosova u zajedničkim institucijama, te izrazio zabrinutost zbog prenosa zasjedanja Skupštine Kosova na BHT1, smatrajući to protivnim interesima velikog broja građana BiH: „To sigurno nije doprinos stabilnosti BiH“¹¹.

S druge strane, bošnjački političari zauzeli su uzdržaniji stav. Generalni sekretar SDA, Amir Zukić, istakao je da BiH ima svoj evropski put i da nezavisnost Kosova ne bi trebala utjecati na unutrašnju situaciju u BiH. Ipak, njegov stav implicira potrebu za usklađivanjem bh. politike s evropskom u pogledu priznanja Kosova. Haris Silajdžić, član Predsjedništva BiH, distancirao se od svih događaja vezanih za proglašenje nezavisnosti.

U analizi posljedica srbijanskih sankcija, Numanović navodi izjave zvaničnika UN-a prema kojima bi Kosovo u roku od 24 sata moglo osigurati alternativne komunikacijske veze u slučaju prekida pristupa putem Srbije. Iako je najkraća komunikacijska ruta prema zapadnoj dijaspori preko Srbije, Kosovo raspolaze alternativnim pravcima preko Albanije, Makedonije i Crne Gore¹².

„Kosovski izazov“ (Dnevni avaz, 19. 02. 2008)

Nakon proglašenja nezavisnosti Kosova, reakcije institucija u Bosni i Hercegovini bile su distancirane. Miroslav Lajčak, visoki predstavnik OHR-a u BiH, izjavio je za Dnevni avaz dva dana nakon tog događaja: „Svaki pokušaj da se na vještački način poveže Kosovo sa BiH ili njenim sastavnim dijelovima mora biti odlučno odbačen. BiH ni u kojem slučaju nije talac Kosova niti se može dovesti u pitanje u skladu s međunarodnim zakonom.“¹³ Ova izjava ukazuje na opreznu poziciju BiH u odnosu na situaciju na Kosovu.

---

¹⁰ Dnevni avaz, 18.02.2008, str.9

¹¹ Dnevni avaz, 18.02.2008, str.10

¹² Dnevni avaz, 18.02.2008, str.11

¹³ Dnevni avaz, 19.02.2008, str.4

U rubrici „Komentar dana”, novinar Sejad Lučkin analizira političke izazove koji su pred kosovskim premijerom Hašimom Tačijem.¹⁴ Lučkin predviđa tešku diplomatsku borbu za međunarodno priznanje Kosova, ističući snažnu podršku Sjedinjenih Država, ali i protivljenje Rusije te podjele unutar Europske unije. „Podrška SAD je osigurana. S druge strane, jako je i protivljenje druge svjetske velesile - Rusije. Podjele su očite i unutar Evropske unije”, piše Lučkin. Tekst “SAD priznale Kosovo, slijede ih zemlje EU” popraćen je slikom “Reutersa” gdje se vide kosovski Albanci sa američkim zastavama u rukama u znaku zahvalnosti. A u tekstu se kaže: “Priština je dan poslije proglašenja, kako se i očekivalo, dobila vrlo značajnu potvrdu nezavisnosti - SAD formalno su priznale Kosovo.” Te nastavlja: „Sjedinjene Države danas su formalno priznale Kosovo kao suverenu i nezavisnu državu. Čestitamo narodu Kosova na ovoj historijskoj prilici. Dok Kosovo započinje svoj život kao nezavisna država, SAD obećavaju da će nastaviti biti njegov blizak prijatelj i partner - navela je u izjavi američka državna tajnica Kondoliza Rajs (Condoleezza Rice).¹⁵” „Odmah nakon SAD, kosovsku nezavisnost priznale su Albanija i Turska. Skoro uporedo s priznanjem Amerike, i iz Evrope su odaslane zvanične najave više od 15 zemalja članica EU da će prihvatiti kosovsku nezavisnost.“

Udarnu i važnu vijest, odnosno izjavu predsjednika Buša, “Dnevni avaz” je zabilježio u tekstu s naslovom: „Buš: Kosovari sada nezavisni“, gdje se kaže: „Nekoliko sati prije nego što je zvanični Vašington i formalno priznao Kosovo, predsjednik Džordž Buš (George W. Bush) u Aruši u Tanzaniji za „NBC News“ kazao je da su „Kosovari sada nezavisni“, te dodao da su on i njegova vlada to podržavali. Iz Bijeke kuće najavljeno je da će predsjednik SAD izjavu o Kosovu dati danas.“ Na osmoj stranici Dnevnog avaza objavljen je izvještaj o prvoj sjednici Vlade Republike Kosova, koja je već poslala zahtjeve za priznanje nezavisnosti 100 zemalja. Također, Vlada je razmatrala zakone koji proizlaze iz Ahtisarijevog paketa, uključujući zakone o ministarstvu vanjskih poslova, državljanstvu, diplomaciji, upotrebi državnih simbola i policiji. Atmosfera u Prištini nakon proglašenja nezavisnosti bila je, prema izvještaju Dnevnog avaza, relativno mirna. „Samo četiri osobe lakše povrijeđene“, izvještava novinar, naglašavajući da je slavlje trajalo do ranih jutarnjih sati, a većina povreda bila je rezultat zalutalih metaka.

U istoj rubrici objavljen je izvještaj specijalnog izvještača Elvira Huremovića iz Beograda, koji donosi detalje o protestima protiv nezavisnosti Kosova. Više hiljada studenata Beogradskog univerziteta okupilo se na Trgu Republike, a

---

¹⁴ Dnevni avaz, 19.02.2008, str.3

¹⁵ Dnevni avaz, 19.02.2008, str.8

među njima su bili i poznati javni djelatnici, poput glumice Olivere Vučo i muzičara Bore Đorđevića, koji je izjavio da će „biti još teškog rokanja na Kosovu”. Ovaj izvještaj ilustrira intenzivnu reakciju u Srbiji prema neovisnosti Kosova.

U isto vrijeme, reakcije na situaciju u BiH bile su uglavnom mirne. Portparol EUFOR-a, David Fielder, izjavio je da je sigurnosna situacija u BiH stabilna nakon proglašenja nezavisnosti Kosova. Također, izvještaji iz Republike Srpske ukazuju na snažnu reakciju protiv kosovske nezavisnosti. Član Predsjedništva BiH, Nebojša Radmanović, izrazio je nezadovoljstvo odlukom BHT 1 da direktno prenosi sjednicu kosovskog parlamenta, ocjenjujući to kao nepoštovanje javnog servisa BiH. Slične reakcije dolaze i od drugih političara, uključujući predsjedavajućeg Predsjedništva BiH, Željka Komšića, koji je izvijestio o pismu koje je srbijanski predsjednik Boris Tadić poslao u vezi s kosovskom situacijom prek svog ambasadora u BiH, Grujice Spasovića. U Banjoj Luci, protesti protiv nezavisnosti Kosova nisu prošli bez incidenata. Naslovom „U Banjoj Luci sastavlja se dokument o nezavisnosti Kosova“ predstavljene su reakcije Narodne Skupštine Republike Srpske koja priprema vanrednu sjednicu. A u naslovu „Kamenovani uredi stranih ambasada“, Dnevni avaz, obavještava o protestima i huliganstvu i u Banjoj Luci. „Iako najavljeni kao mirni, protesti skoro dvije hiljade studenata i učenika, koji su se jučer okupili na Trgu Krajine u Banjoj Luci kako bi iskazali svoje nezadovoljstvo proglašenjem nezavisnosti Kosova, nisu prošli bez incidenata. „Protesti su eskalirali, a policija je morala intervenirati kako bi spriječila nasilje. Demonstranti su palili zastave BiH i uzvikivali uvredljive parole prema različitim političkim grupama, što ukazuje na političku napetost u BiH nakon proglašenja nezavisnosti Kosova“¹⁶.

„Vlada Srbije poništila nezavisnost“ (Nezavisne Novine, 15. 02. 2008)

Prije proglašenja nezavisnosti Kosova, Nezavisne novine su na naslovnici objavile stav Vlade Srbije u odnosu na eventualno proglašenje nezavisnosti od strane Prištine. S naslovom „Vlada Srbije poništila nezavisnost“, novine izvještavaju da je Vlada Srbije proglasila ništavnim sve odluke institucija EU u vezi sa slanjem misije na Kosovo. Potpredsjednik Vlade Srbije, Božidar Đelić, u izjavi za novine naglasio je da Srbija „nikada neće priznati nezavisnost Kosova i Metohije i da će se boriti za očuvanje suvereniteta i teritorijalnog integriteta mirnim i diplomatskim sredstvima.“¹⁷

---

¹⁶ Dnevni avaz, 19.02.2008, str.11

¹⁷ Nezavisne novine, 15.02.2008, str. 14

U istom kontekstu, zamjenik predsjednika Srpske radikalne stranke, Tomislav Nikolić, pozvao je predsjednika i premijera Srbije, Borisa Tadića i Vojislava Koštunicu, da organiziraju veliki miting ako Albanci proglašaju nezavisnost Kosova. Nikolić je izjavio: „Ako je nedelja dan proglašenja nezavisnosti Kosova, taj miting mora biti održan iduće sedmice.”¹⁸ Društvene i političke reakcije u EU također su bile prisutne. Nezavisne novine, pozivajući se na agencijske izvještaje, na tekst pod naslovom “U Briselu uvjereni u mirno rođenje Kosova” govore o politici EU prema nezavisnosti Kosova. “U Briselu se ne očekuje da će proglašenje nezavisnosti Kosova najavljeno za ovaj vikend dovesti do širenja nasilja ili egzodusa Srba iz provincije.” – izjava je jednog višeg zvaničnika Evropske unije, navodi ovaj list. Istovremeno, list na svojim stranicama posvetio je pozornost stavovima Rusije prema nezavisnosti Kosova. Predsjednik Rusije, Vladimir Putin, izjavio je da je „podrška jednostranom proglašenju nezavisnosti Kosova nenormalna i protivpravna”¹⁹.

U rubrici Forum, novinar Tadej Labernik analizirao je moguće posljedice otcjepljenja Kosova. On predviđa da bi proglašenje moglo narušiti autoritet Ujedinjenih naroda, te postavlja važna pitanja o budućnosti Kosova kao novog entiteta. Labernik se pita hoće li vlasti na Kosovu biti u mogućnosti provesti politiku u kojoj neće biti straha za Srbe i druge manjine, te hoće li se spriječiti mogućnost stvaranja „Velike Albanije”²⁰.

U rubrici Za ili protiv, novinarka Mladena Milinarević komentira moguće proteste studenata iz Banje Luke u slučaju proglašenja nezavisnosti Kosova. Milinarević ukazuje na to da studenti nisu jasni u pogledu svojih predstavnika i da bi, usprkos tome, mogli organizirati proteste kao odgovor na jednostrano proglašenje nezavisnosti. U svom komentaru, novinarka izražava kritiku na adresu onih koji se bave pitanjima koja nisu u njihovoj nadležnosti, ističući ironično: „Tipično za nas, svako se bavi onim što mu nije posao.”²¹

„Bojkoti i protesti“ (Nezavisne Novine, 16. 02. 2008)

Naslov Nezavisnih novina "Nezavisne" na Kosovu" pratio je sliku omladine koja slavi u Prištini, uz podnaslov: "Srbi najavili odgovor na sutrašnje albansko proglašenje nezavisnosti". Ovaj naslov, međutim, dovodi u zabludu jer, kako je ispravno navedeno, 17. februara 2008. godine nije došlo do „albanskog proglašenja nezavisnosti“, već do proglašenja nezavisnosti Kosova. Ova formulacija, više ima propagandistički karakter nego

---

¹⁸ Ibid.

¹⁹ Ibid.

²⁰ Nezavisne novine, 15.02.2008, str.11

²¹ Nezavisne novine, 15.02.2008, str.4

informativni, naglašavajući etničku komponentu, dok se zanemaruje suština događaja kao samostalnog čina Kosova. U izvještajima o dešavanjima vezanim uz Kosovo, Nezavisne novine često koriste naslove koji imaju propagandistički ton. Primjerice, naslov „Bojkoti i protesti“ od 16. februara 2008. godine, zajedno s naslovom na stranici četiri „Nemiran period zbog Kosova“, sugerira nemirnu situaciju u regionu, no tekstovi ne nude objektivnu i detaljniju analizu ili izvješća o situaciji. Kada su u pitanju izjave političara, Nezavisne novine prenose reakcije iz Bosne i Hercegovine, poput izjave predsjednika Republike Srpske, Rajka Kuzmanovića, koji je govorio o „nepravdi prema srpskom narodu“ uslijed najava priznanja nezavisnosti Kosova. Na svečanoj akademiji u Višegradu, Kuzmanović je istaknuo kako ga bolu rane srpskog naroda koje su, kako je rekao, ponovno otvorene zbog proglašenja nezavisnosti Kosova²².

Analize u Nezavisnim novinama često se oslanjaju na političke stavove koji podupiru srpske pozicije u vezi s Kosovom. Na primjer, u članku Gorana Petrovića pod naslovom „Život ide dalje“²³, autor tvrdi da Kosovo neće biti priznato od strane Srbije, usprkos tome što su Sjedinjene Države, većina zemalja EU i mnoge druge države priznaće tu nezavisnost. Petrović također kritizira premijera Vojislava Koštunicu, koji je, prema njegovom mišljenju, odgovoran za dopuštanje Kosovu da proglasi nezavisnost, dok optužuje političare i analitičare da stvaraju „lažnu dramatiku“ oko Kosova.

U rubrici Region, Nezavisne novine donose izvještaje specijalnih izvještača, poput onog iz Mitrovice, gdje novinar Dragan Risojević iznosi pesimistički stav prema budućim događajima. U svom izvještaju pod naslovom „Nije gotovo, slijede produžeci“, Risojević sugerira da Albanci nisu svjesni da je proces proglašenja nezavisnosti samo početak, te da „produžeci“ slijede. Osim toga, Risojević se usmjerava na izjave srpskih lidera s Kosova, među kojima Marko Jakšić, predsjednik Zajednice Srba na sjeveru Kosova, poziva na izlazak Srba na proteste i odbacivanje „te nakaze od države“²⁴ (Kosova).

„U Prištini već slave“ (Nezavisne Novine, 17. 02. 2008)

Na dan proglašenja nezavisnosti Kosova, 17. februara 2008. godine, Nezavisne Novine su na prvoj stranici objavile naslov „U Prištini slave, među Srbima napetost“, uz prateću fotografiju čovjeka s albanskom zastavom. Ovaj

---

²² Nezavisne novine, 16.02.2008, str.4

²³ Nezavisne novine, 16.02.2008, str.11

²⁴ Ibid.

naslov ilustrira kontrast između slavlja u Prištini i napetosti među Srbima. U članku specijalnog izvještaja iz Prištine, Mirze Čubra, prenosi se atmosfera slavlja u glavnom gradu Kosova, gdje su ulice i zgrade bile okićene zastavama zemalja koje su podržale nezavisnost, poput SAD-a, Njemačke i Velike Britanije. Automobili su kružili uz sirene i glasnu muziku, dok su stanovnici slavili „dan koji su čekali stoljećima“²⁵. Čubro navodi da su sigurnosne službe na Kosovu bile u očekivanju mirnog proglašenja i nisu predviđale nasilje ili nemire.

Nasuprot tome, specijalni izvještaj iz Mitrovice, Dragan Risojević, u svom tekstu opisuje 17. februar 2008. kao „najgori dan za Srbe“²⁶, naglašavajući pesimizam i zabrinutost srpske zajednice, koja je doživljavala proglašenje nezavisnosti kao težak udarac.

„Kosovo proglasilo nezavisnost“ (Nezavisne Novine, 18. 02. 2008)

Dan nakon proglašenja nezavisnosti Kosova, Nezavisne Novine izvještavaju o trenutku kada je Skupština Kosova usvojila deklaraciju o „izdvajanju od Srbije“, koristeći terminologiju koja sugerira secesionizam, umjesto upotrebe neutralnog izraza „proglašenje nezavisnosti“. U svom izvještaju, Nezavisne Novine prenose stavove Republike Srpske, objavljujući tekst pod naslovom „Razbijanje Srbije neprihvatljivo“. U izvještaju specijalnog izvještaja iz Prištine, Mirze Čubre, naslov „Albanci slave nezavisnost“ opisuje slavlje u Prištini, uključujući postavljanje spomenika „Obilježje nezavisnosti Kosova“ na platou Doma mladih i sportova. Spomenik, težak 7,5 tona, djelo je kosovskih umjetnika, a na njemu je ispisano „Novorođeno“ na engleskom jeziku²⁷.

S druge strane, specijalni izvještaj iz Mitrovice, Dragan Risojević, izvještava o protestima Srba u sjevernom dijelu Mitrovice, gdje su demonstrirali protiv proglašenja nezavisnosti. U tekstu pod naslovom „Ne idemo odavde“²⁸, Marko Jakšić, predsjednik Zajednice srpskih opština i naselja na Kosovu, ističe da kosovski Srbi neće priznati odluku o nezavisnosti i da će se boriti protiv vlasti Prištine na sjeveru Kosova. Uz to, Nezavisne Novine prenose izjave srpskih zvaničnika u Beogradu, koji i dalje odbacuju priznanje nezavisnosti Kosova, uz tekst pod naslovom „Srbija ne priznaje nezavisnost“.

---

²⁵ Nezavisne novine, 17.02.2008, str.3

²⁶ Ibid.

²⁷ Nezavisne novine, 18.02.2008, str.3

²⁸ Ibid

Na stranici četiri novine, novinarka Vesna Popović piše o zajedničkoj izjavi političara iz Republike Srpske, naslovljenu „Neprihvatljiv akt razbijanja Srbije“, te bilježi proteste koji su se održali u Banjoj Luci.

„SAD i dio EU priznali Kosovo“ (Nezavisne Novine, 19. 02. 2008)

Dva dana nakon proglašenja nezavisnosti Kosova, Nezavisne Novine izvještavaju o protestima koji su izbili širom Srbije, uz naslov „Protesti zbog Kosova“ i podnaslov „SAD i dio EU priznali Kosovo“. Ovi događaji su detaljno praćeni kroz izvještaje specijalnih novinara iz Prištine i Mitrovice, dok su demonstracije u Srbiji prenesene putem „Agencija“. Novinar Dragan Risojević, izvještavajući o protestima u Mitrovici, napominje da „nije zabilježen nijedan incident“ među demonstrantima. Slično tome, Nezavisne Novine minimiziraju izvještaje o nasilju u Beogradu, prikazujući ih u blažem svjetlu. Također, Nezavisne Novine prenose vijest „Bete“ o krivičnoj prijavi koju je Ministarstvo unutrašnjih poslova Srbije podnijelo protiv trojice kosovskih čelnika zbog „proglašenja lažne države na tlu Srbije“. Izvještaj ističe da su premijer Hašim Tači, predsjednik Fatmir Sejdiu i predsjednik parlamenta Jakup Krasnići odgovorni za to krivično djelo²⁹, prema tvrdnjama srpskih vlasti.

U Banjoj Luci, Nezavisne Novine prenose izvještaj o mirnim protestima organiziranim od strane Studentske organizacije Univerziteta u Banjoj Luci, pod naslovom „Banjalučki studenti organizovali proteste zbog samoproglašenja nezavisnosti Kosova“. Novinarka Mladena Milinarović u svom članku „Ne damo Kosovo“ izvještava da je demonstracije pratila informacija o povrijeđenim policajcima, ali ne spominje nikakvo nasilje među studentima. U kontekstu političkih reakcija, Nezavisne Novine izvještavaju o sastanku Ambasadora Srbije u BiH, Grujice Spasovića, s članovima Predsjedništva BiH. Tada je prenesen stav Beograda da je jednostrano proglašenje nezavisnosti Kosova neprihvatljivo za Srbiju, dok je Predsjedništvo BiH zauzelo stav da Kosovo predstavlja unutrašnje pitanje Srbije, koje treba rješavati kroz dijalog uz pomoć međunarodne zajednice.

U rubrici „Forum“, novinar Goran Petrović u svom članku koristi šovinistički jezik, nazvavši Albance „najgorim evropskim ološem“ i iznoseći negativne stavove prema ključnim ličnostima albanske kulture i historije, uključujući Skenderbega, Majku Terezu i pisca Ismaila Kadareu. Takav pristup izazvao je kontroverze zbog rasističkog tona. Na kraju, u rubrici „Ekonomija“,

---

²⁹ Nezavisne novine, 19.02.2008, str.3

Nezavisne Novine donose prognozu o mogućim negativnim posljedicama proglašenja nezavisnosti Kosova na trgovinske odnose između BiH i Kosova, sugerirajući da bi ti odnosi mogli postati upitni.

„Kosovo je odavno izgubljeno!“ (Dnevni List, 17. 02. 2008)

Na dan kada je Kosovo proglasilo svoju nezavisnost, Dnevni list objavljuje naslovnu stranu sa slikom Hashima Thačija, kosovskog premijera, pod naslovom „Kosovski premijer Hashim Tači potvrdio: Kosovo danas proglašava nezavisnost“, dok u drugom kutu stranice prikazuje premijera Republike Srpske, Milorada Dodika, s naslovom „Dodik daje podršku Srbima na Kosovu“. U tekstu „Kosovo danas proglašava nezavisnost“, novinarka Sanja Bjelica opisuje svečanu atmosferu u Prištini, gdje su ulice bile ukrašene albanskim zastavama i zastavama zapadnih zemalja³⁰. Bjelica se oslanja na izvještaje medija iz Prištine i Beograda, navodeći kako su „mediji u Prištini najavili“, a „srbijanski mediji izvještavali“ o situaciji.

Dnevni list prenosi i izjavu Rafia Gregoriana, prvog zamjenika visokog predstavnika u BiH, koji ističe da međunarodna zajednica u BiH neće dozvoliti destabilizaciju zbog nezavisnosti Kosova. On objašnjava: „Samo netko sa zlim namjerama u BiH pokušao bi iskoristiti ovu situaciju. Status BiH nije upitan. Rat i Daytonski mirovni sporazum riješili su pitanje statuta BiH – jedna država s dva entiteta i tri naroda“³¹.

U intervjuu sa Miloradom Dodikom, premijerom Republike Srpske, Bjelica iznosi stavove o mogućem utjecaju kosovske nezavisnosti na Bosnu i Hercegovinu. Dodik uvjerava čitatelje da, unatoč političkoj težini odluke o nezavisnosti Kosova, „sigurnost u BiH neće biti ugrožena“³². Na pitanje o mogućem opredjeljenju Republike Srpske u vezi s nezavisnošću Kosova, Dodik odgovara: „Republika Srpska je privržena stabilnosti i miru, poštovanju Daytonskog sporazuma“. Također ističe: „Mi, naravno, nećemo prihvatiti nezavisno Kosovo i naši ljudi u institucijama BiH neće priznati kosovsku nezavisnost“. Ove izjave ukazuju na to da su srpski političari u BiH bili bolje informirani o situaciji u odnosu na bošnjačke i hrvatske političare.

---

³⁰ Dnevni list, 17.02.2008, str.1

³¹ Dnevni list, 17.02.2008, str.3

³² Ibid

Dnevni list također anketira građane Banje Luke o njihovim stavovima prema nezavisnosti Kosova. U tekstu „Kosovo je odavno izgubljeno!“ novinarka Tanja Čelić izvještava da većina građana Republike Srpske smatra da je pitanje Kosova „već odavno riješeno“. Čelić napominje da mlađa generacija većinom podržava kosovsku nezavisnost, smatrajući da je „nerazumno govoriti o bilo kakvoj borbi“, jer, kako su istaknuli, „Srbija ni demografski, ni financijski, ni vojno ne može zaštititi to 'parče zemlje“.³³

„Kosovo republika!“ (Dnevni List, 18. 02. 2008)

U danima nakon proglašenja nezavisnosti Kosova, Dnevni list svojim naslovima i uređivačkom politikom pokušava uspostaviti implicitnu paralelu između Kosova i Republike Srpske. Na naslovnici izdanja dan nakon proglašenja, dominira naslov „Kosovo republika“ uz fotografiju premijera Hashima Thaçija, dok je kao kontrapunkt istaknuta izjava iz Republike Srpske pod naslovom „BiH neće priznati Kosovo.“³⁴ Na drugoj stranici lista, novinarka Arijana Beus izvještava s „povijesne sjednice Skupštine Kosova“, ističući da je „Kosovo proglasilo nezavisnost i postalo samostalna država“, te da je deklaracija o nezavisnosti jednoglasno usvojena³⁵. Beus također podsjeća na stavove iz vremena raspada Jugoslavije, kada su neki političari tvrdili da je „na Kosovu sve započelo, pa će se na Kosovu sve i završiti“.

U tekstu pod naslovom „Mali korak za Kosovo, veliki k neovisnosti RS-a“, novinar Dario Pušić izvještava o reakcijama iz Banje Luke i Sarajeva. On piše da su srpski politički predstavnici kosovsku nezavisnost doživjeli kao „svojevrsni napad na srpski narod“, uz dodatni prigovor što je BHT1 prenosio ceremoniju proglašenja.³⁶ Pušić ističe da su bošnjački i hrvatski političari izrazili „nadu da se situacija s Kosova neće prenijeti u BiH“, ali i „strah da bi se to ipak moglo dogoditi, posebno u vezi s funkcioniranjem državne vlasti i položajem povratnika u RS-u“.

List donosi i niz političkih izjava, među kojima je ona Marinka Čavare, potpredsjednika HDZ-a BiH, koji izražava nadu da „se situacija na Kosovu neće pretjerano odraziti na stanje u našoj zemlji“. Adem Huškić iz Stranke za BiH iskazuje zabrinutost za sigurnost povratnika u RS, dok Mladen Ivanić, predsjednik PDP-a, također komentira situaciju.

---

³³ Dnevni list, 17.02.2008, str.4

³⁴ Dnevni list, 18.02.2008, str.1

³⁵ Dnevni list, 18.02.2008, str.2

³⁶ Dnevni list, 18.02.2008, str.3

Na četvrtoj stranici objavljen je tekst R. Dautefendića pod naslovom „Završeno još jedno krvavo balkansko poglavlje“, gdje autor navodi da je „Balkanski kasapin Slobodan Milošević najviše doprinio nezavisnosti Kosova svojom represijom i ratnim zločinima“.³⁷

U zadnjem dijelu izdanja, tekst pod naslovom „BiH neće priznati Kosovo“ prenosi stavove lidera Republike Srpske. U saopštenju koje potpisuju predsjednik RS-a Rajko Kuzmanović, premijer Milorad Dodik i predsjednik Narodne skupštine Igor Radojičić, stoji da RS „ne priznaje i ne prihvata jednostrano proglašenje Kosova“, te da će „punim kapacitetom svojih predstavnika u zajedničkim organima spriječiti priznavanje Kosova od strane BiH“.³⁸ Također, RS „poziva i druge zemlje da ne priznaju“ kosovsku nezavisnost.

„BIH nije talac Kosova“ (Dnevni List, 19. 02. 2008)

U tekstu pod naslovom „Prosvjedi i neredi u Banjoj Luci i Beogradu“, Dnevni list izvještava o reakcijama u Bosni i Hercegovini dva dana nakon proglašenja nezavisnosti Kosova. Prvi veliki naslov nosi ironijski ton: „Kosovo prvi priznali Bush i Afganistan“, implicirajući da je priznavanje Kosova od strane tih država bilo neprimjereno ili nevažno.

Na drugoj stranici, Dnevni list donosi izjavu predsjedavajućeg Predsjedništva BiH, Željka Komšića, koji je izjavio da „Bosna i Hercegovina u sljedećem razdoblju neće priznati nezavisnost Kosova“, naglašavajući da postoji konsenzus među članovima Predsjedništva BiH o tom pitanju. Komšić također objašnjava da je razlog za ovaj stav „što u ovom trenutku gotovo jedna trećina stanovnika u BiH ne podržava odcjepljenje Kosova“, te da je obveza političara da „poštuju i uvažavaju volju građana ove zemlje“.³⁹ U tekstu pod naslovom „BiH nije talac Kosova“, Miroslav Lajčak, Visoki predstavnik u BiH, izričito poručuje da „BiH ni u kojem slučaju nije talac Kosova niti se može dovesti u pitanje u skladu s međunarodnim zakonom“, naglašavajući da se bilo kakvi pokušaji povezivanja BiH s Kosovom moraju odlučno odbaciti.⁴⁰

Novinarka Sanja Bjelica u tekstu „Kosovo priznali Bush i Afganistan“ izvještava o prvim državama koje su priznale kosovsku nezavisnost. Bjelica navodi da su to učinile samo „Afganistan i neposredno američki predsjednik

---

³⁷ Dnevni list, 18.02.2008, str.5

³⁸ Dnevni list, 18.02.2008, str.64

³⁹ Dnevni list, 19.02.2008, str.2

⁴⁰ Ibid.

Bush“, koji je izjavio da su „kosovski Albanci sada nezavisni“, što se razlikuje od izvorne izjave predsjednika Busha, koji je rekao da su „Kosovari sada nezavisni“. U istom tekstu, Bjelica također izvještava da je Bosna i Hercegovina izjavila da neće priznati nezavisnost Kosova, dok su Crna Gora i Sjeverna Makedonija odlučile odgoditi priznanje, a Hrvatska i Slovenija namjeravaju slijediti politiku Europske unije.⁴¹

U tekstu pod naslovom „Kamenovani francuski i njemački konzulati“, Dnevni list opisuje prosvjede u Banjoj Luci, gdje su se tisuće studenata okupile kako bi izrazile nezadovoljstvo proglašenjem nezavisnosti Kosova. Prosvjedi su organizirani od strane Studentske organizacije Univerziteta u Banjoj Luci, uz podršku Srpskog pokreta nevladinih organizacija „SPONA“⁴².

Dnevni list također izvještava o reakcijama albanske manjine u Bosni i Hercegovini, posebno o spontanom slavlju koje se dogodilo u Bihaću. Vlasnik pekare, Avdi Bytyći, podijelio je besplatno pecivo povodom proglašenja nezavisnosti Kosova, ističući: „Sretan sam što imam dvije države, Bosnu i Hercegovinu i Republiku Kosovo“.⁴³

„Nezavisnost slijed Miloševićeve politike“ (Oslobođenje, 16. 02. 2008)

Uoči proglašenja nezavisnosti Kosova, dnevni list Oslobođenje objavljuje niz tekstova koji reflektiraju političku atmosferu u Bosni i Hercegovini, ali i širi međunarodni kontekst. Na drugoj stranici, u tekstu pod naslovom „'Neki' žele napetost zbog Kosova prenijeti i kod nas“, navode se izjave člana Predsjedništva BiH, Harisa Silajdžića, koji upozorava da „postoje neki krugovi i organizacije koje su spremne atmosferu napetosti i moguće reperkusije zbog rješenja statusa Kosova prenijeti na BiH“, ali da „nije mogao identificirati o kojim se grupama radi“. Istovremeno, Silajdžić potvrđuje institucionalni stav Predsjedništva BiH da je pitanje Kosova „stvar druge zemlje i međunarodne zajednice“⁴⁴. Na istoj stranici, Oslobođenje prenosi i izjavu predsjednika Narodne skupštine Republike Srpske, Igora Radojičića, koji upozorava na moguću „raspravu između Sarajeva i Banje Luke o priznavanju nezavisnosti“, ističući da „Banja Luka ne može da prihvati da BiH prizna nezavisnost nove države“.⁴⁵

---

⁴¹ Dnevni list, 19.02.2008, str.3

⁴² Ibid.

⁴³ Dnevni list, 19.02.2008, str.4

⁴⁴ Oslobođenje, 16.02.2008, str.2

⁴⁵ Ibid.

U rubrici „Svijet“, Oslobođenje donosi međunarodne reakcije i analize. U tekstu pod nadnaslovom „Briselski scenarij neovisnosti Kosova“ i naslovom „Proglašenje u nedelju, odluka na snazi u martu“, detaljno se iznosi predviđeni tijek proglašenja neovisnosti Kosova, uz naglasak na proceduralni aspekt ovog događaja. U drugom tekstu naslovljenom „Nezavisnost slijed Miloševićeve politike“, izvještava se o sjednici Vijeća sigurnosti UN-a, pri čemu se ističe polarizacija između SAD-a i Velike Britanije s jedne, te Rusije s druge strane.

Dopisnik iz Skoplja, D. Joksić, u tekstu pod naslovom „Priznanje Kosova za tri sedmice“, komentira poziciju Makedonije u vezi s priznavanjem Kosova. Autor koristi termin „jednostrano proglašenje neovisnosti“, čime se, implicitno, distancira od potpune novinarske neutralnosti. Ipak, tekst naglašava da je „Makedonija odlučila da po tom pitanju slijedi politiku NATO-a i EU“ nakon što je postalo jasno da se nezavisnost Kosova neće odvijati u okviru Ujedinjenih nacija.⁴⁶

„Rađanje države uz evropsku himnu“ (Oslobođenje, 17. 02. 2008)

Na prvoj stranici Oslobođenja 17. februara 2008. godine objavljena je velika slika slavlja u Prištini, uz naslov „Kosovo danas proglašava neovisnost“ i nadnaslov „Rađanje države uz evropsku himnu“. Specijalna izvjestiteljka Svjetlana Salom opisuje taj „veliki dan“ i ceremoniju proglašenja neovisnosti, ističući da je Kosovo svoju neovisnost započelo sa himnom Evropske unije, „Odom radosti“. Na drugim stranicama, Oslobođenje izvještava o mogućim protestima u Srbiji, a tekst pod naslovom „Presedan koji bi mogao izazvati lančanu reakciju“ prenosi izjavu Nebojše Radmanovića, srpskog člana Predsjedništva BiH, koji upozorava da bi jednostrano proglašenje neovisnosti Kosova moglo destabilizirati BiH, te upozorava na potencijalne posljedice za zapadni Balkan i Europu. Također, premijer Republike Srpske Milorad Dodik ističe da će Republika Srpska uvijek insistirati na pravu na samoopredjeljenje, što smatra važnim za povjerenje unutar BiH.

Novinarka Gordana Katana izvještava o stavu političkih lidera u BiH prema pitanju Kosova. Sejfudin Tokić, predsjednik Socijaldemokratske unije BiH, tvrdi da postoje pripremljeni scenariji srpskih nacionalističkih krugova koji bi pokušali iskoristiti nezavisnost Kosova za destabilizaciju BiH i otcjepljenje Republike Srpske. Na sličan način, SDP BiH, preko Svetozara Pudarića,

---

⁴⁶ Oslobođenje, 16.02.2008, str.24

izražava protivljenje nacionalističkim pristupima i poziva na socijaldemokratski odgovor na situaciju u vezi s Kosovom, odbacujući „prazne priče o referendumu i nezavisnosti“. U reakcijama političkih stranaka u BiH, Stranka demokratske akcije (SDA) poziva međunarodnu zajednicu da spriječi svaki pokušaj „refleksije“ proglašenja nezavisnosti Kosova na BiH, čime se naglašava zabrinutost za stabilnost zemlje.

Iako se političke reakcije u BiH odvijaju u različitim smjerovima, novinari Oslobođenja prate i međunarodni kontekst. Tako, Svjetlana Salom u tekstu pod naslovom „Završeni krug“ daje povijesni pregled događaja koji su doveli do proglašenja nezavisnosti Kosova, ističući važnost Miloševićeve politike prema Kosovu i posljedice njegovih odluka na status pokrajine⁴⁷. Salom detaljno opisuje nasilno ukidanje autonomije Kosova 1989. godine, navodeći da je „Milošević tenkovima srušio ustavnu autonomiju Kosova“. Mirko Šagolj u tekstu „Rusija i Kosovo: Otvaranje (ruske) Pandorine kutije“ analizuje ruske političko-diplomatske korake u sprječavanju proglašenja nezavisnosti Kosova, kritizirajući pristup Rusije koja se protivi priznavanju Kosova, posebice u okviru međunarodnih institucija. Darjan Zadravec donosi mišljenje hrvatskog profesora Iva Banaca, koji smatra da bi priznavanje Kosova od strane Hrvatske imalo „karakter naknade za teror počinjen nad kosovskim Albancima“, s obzirom na ulogu bivše Jugoslavije u represiji nad Kosovarima. Dušan Joksić analizira makedonski stav prema nezavisnosti Kosova, navodeći da „nova državica na Balkanu neće biti još jedno spoljnopoličko pitanje za Makedoniju“, ali upozorava na mogućnost rasta „albanskog ekstremizma“ u toj zemlji. Veseljko Koprivica, s druge strane, izvještava o neutralnom stavu Crne Gore prema pitanju Kosova. Filip Vujanović, crnogorski predsjednik, izjavljuje da je „Crna Gora vrlo zainteresirana za rješenje kroz mirni dijalog uz posredovanje međunarodne zajednice“ i da će zadržati „neutralan stav“ o statusu Kosova.

„RS nije marioneta, ni talac Beograda“ (Oslobođenje, 18. 02. 2008)

U Oslobođenju od 18. februara 2008. godine, naslov „Bomba u Mitrovici, Pjesma u Prištini“ dočarava atmosferu proglašenja nezavisnosti Kosova. Specijalna izjaviteljka Svjetlana Salom opisuje proslavu u Prištini, gdje su se na Trgu Majke Tereze okupili deseci hiljada građana, dok su kosovski Srbi u Mitrovici, prema njenim riječima, čekali uputstva iz Beograda. „Na mapi Balkana od jučer nalazi se nova država – Kosovo“ piše Salom, označavajući ovaj trenutak kao povijesnu prekretnicu. Ističe da je slavlje bilo pomno

---

⁴⁷ Oslobođenje, 17.02.2008, str. 2

organizirano, uključujući tortu u obliku Kosova, te da je „svečanost na ulicama brižljivo isplanirana“.⁴⁸ Salom se osvrće i na ulogu bošnjačkih zajednica na Kosovu, koje su u gradovima poput Prizrena i Peći slavile zajedno s Albancima. Pored slavlja, Oslobođenje izvještava i o neredima u Beogradu pred ambasadama SAD-a, Slovenije i Albanije, nazvavši ih „neredima“. U tom kontekstu, izdaje se zajednička izjava rukovodstva Republike Srpske (RS) kojom se najavljuje blokada uspostavljanja diplomatskih odnosa s Kosovom. Predsjednik RS-a Rajko Kuzmanović, premijer Milorad Dodik i predsjednik Narodne Republike RS-a Igor Radojičić u izjavi navode da RS „ne priznaje i ne prihvata jednostrano proglašenje nezavisnosti Kosova“. U svom tekstu pod naslovom „RS nije marioneta, ni talac Beograda“, Branko Todorović, predsjednik Helsinškog odbora za ljudska prava u RS-u, kritizira izjave Ivice Dačića, predsjednika SPS-a, koji je sugerirao da bi RS trebala slijediti primjer Kosova u slučaju „bespravnog“ proglašenja nezavisnosti. Todorović smatra da takve izjave predstavljaju miješanje u unutrašnja pitanja susjedne zemlje i pokušaj instrumentalizacije RS-a za širenje regionalne krize.

Istovremeno, članovi Predsjedništva BiH reagiraju na situaciju oko priznavanja Kosova. Nebojša Radmanović, član Predsjedništva BiH, kritizira odlučivanje BHT1 da direktno prenosi proglašenje nezavisnosti Kosova, nazivajući to „vrhuncem samovolje rukovodstva javnog servisa“. Željko Komšić, predsjedavajući Predsjedništva BiH, naglašava da BiH neće odmah priznati nezavisnost Kosova, a Haris Silajdžić dodaje da će se BiH, kada dođe vrijeme, uskladiti s stavovima EU i NATO članica. Ove izjave jasno pokazuju da srpski član Predsjedništva ima jasan stav protiv priznanja Kosova, dok ostali članovi ostaju distancirani od donošenja konkretnih stavova. Na kraju, Oslobođenje donosi vijest o proslavi Dana nezavisnosti Kosova u Sarajevu, koju su organizirali građani albanske nacionalnosti, čime se simbolički osnažuje povezanost Kosova i Albanaca na Balkanu.

„Pozvali na pokolj i veličali zločince“ (Oslobođenje, 19. 02. 2008)

U Oslobođenju od 19. februara 2009. godine, naslov „Nakon proglašenja nezavisnosti; Amerika priznala Kosovo“ ističe ključnu vijest dana – formalno priznanje Kosova od strane Sjedinjenih Američkih Država. Novinarka Svjetlana Salom izvještava o protestima srpske zajednice na Kosovu pod naslovom „Kosovski Srbi prijete i Beogradu“, gdje se izražava protivljenje kosovske nezavisnosti, dok Oslobođenje prenosi i priznanja koja su stizala od međunarodnih aktera za novonastalu državu. U izvještaju se također osvrće na

---

⁴⁸ Oslobođenje, 18.02.2008, str.2

političke napetosti i sigurnosnu situaciju u BiH, posebno u kontekstu mogućeg širenja konflikta. U isto vrijeme, na stranicama 4 i 5, Oslobođenje izvještava o protestima u Banjoj Luci, gdje su studenti, podržani od strane profesora, pozivali na nasilje i veličali Ratka Mladića. „Ubij, zakolji da Šiptar ne postoji“ i „Ubij ustaše“ bili su parole koje su uzvikivali demonstranti, a studenti su zapalili zastavu Evropske unije i pokušali se približiti zgradi američkog konzulata. Na istim stranicama novinarka Gordana Katana bilježi reakcije Srba u Beogradu koji su kamenovali tursku ambasadu i demolirali slovensku ambasadu, što dodatno ukazuje na intenzivnu političku polarizaciju u regiji nakon proglašenja nezavisnosti Kosova.

„Kosovo, najkraća povijest“ (Oslobođenje, 20. 02. 2008)

Pod naslovom „Gdje će se naša zemlja naći u valu priznavanja Kosova“, Ensar Zgodić iznosi dilemu između čekanja Srbije ili usklađivanja s Evropskom unijom u pogledu priznavanja nezavisnosti Kosova. Zgodić naglašava pretjeranu zabrinutost vlasti u Bosni i Hercegovini (BiH), posebno u kontekstu mogućnosti da bi priznavanje Kosova moglo dovesti do zahtjeva Republike Srpske (RS) za otcjepljenje. On tvrdi da vlasti BiH, a posebno Predsjedništvo, nisu trebale čekati izjave političara iz RS-a niti događaje poput nasilnih protesta u Banjoj Luci kako bi odlučile da neće brzo priznati novu državu. Sulejman Tihić, predsjednik Stranke demokratske akcije (SDA), ističe da će BiH biti među posljednjim državama koje će priznati Kosovo, možda čak i iza same Srbije. U svom tekstu Zgodić prenosi izjavu Rajka Vasića, tajnika Saveza nezavisnih socijaldemokrata (SNSD), koji je tvrdio: „Ne znam što će Srbija uraditi i da li će ikada priznati Kosovo, ali znam kako je raspoloženje u RS-u“. Ova izjava, prema Zgodiću, nespretno ignorira ustavne nadležnosti BiH, prema kojima samo država može donositi odluke o vanjskoj politici, a ne entiteti.

Također, političari poput Mladena Ivanića, predsjednika Partije demokratskog progresa (PDP), i Bože Ljubića, predsjednika HDZ 1990, iznose stavove o potrebi usklađivanja BiH s EU u pogledu Kosova. Međutim, Zgodić uviđa da su političari iz RS-a, iako nisu osudili šovinizam, koristili pitanje Kosova kao sredstvo za nastavak prijetnji BiH. Nakon protesta u Banjoj Luci, Oslobođenje izvještava o šovinizmu koji je karakterizirao demonstracije, pri čemu su učesnici, uz povike „I mi imamo pravo na nezavisnost kao i Šiptari“, jasno iskazivali šovinističke stavove, a ne iskrenu brigu za srpske povijesne veze s Kosovom. Ove izjave, smatra Zgodić, odražavaju „nepromjenjivi šovinizam i krvožednost bosanskih Srba“.

U rubrici Fokus 20. februara 2008., Ahmed Burić u tekstu „Kosovo, najkraća povijest“ analizira povijest Kosova, dok Zija Dizdarević 19. februara 2008. u tekstu „Uzurpacija države“ kritikuje napade srpskih političara na javni TV emiter BHT1 zbog prenosa proglašenja nezavisnosti Kosova. Dizdarević ističe: „Malo je tu brige za Kosovo i tamošnje Srbe, u RS koriste kosovsko pitanje za nastavak prijatnji državi BiH i njenim građanima.“ S pravom koristi termin uzurpacija kako bi opisao nepošteno uzurpiranje vlasti BiH od strane jednog naroda.

Zaključak

Na temelju analize izvještaja u novinama kao što su Dnevni avaz, Nezavisne novine, Dnevni list, i Oslobođenje, jasno je da se kroz medijske narrative oblikovala kompleksna slika o proglašenju nezavisnosti Kosova, 17 februara 2008 godine, koja je duboko ukorijenjena u političkim interesima, nacionalnim identitetima i regionalnim geopolitičkim odnosima.

Nezavisne novine sklonile su se prema interpretacijama koje podupiru srpske interese, zanemarujući širu međunarodnu perspektivu. Dnevni avaz pokazivao podijeljene reakcije na nezavisnost Kosova, s naglaskom na međunarodnu dinamiku i političke napetosti, dok Oslobođenje stavlja akcenat na povijesni kontekst, ali i na mogućnost eskalacije nasilja. S druge strane, Dnevni list dodatno naglašava unutarnje političke tenzije u Bosni i Hercegovini, osobito u kontekstu reakcija političkih lidera iz Republike Srpske. Kroz selekciju tema i način izvještavanja, ovi mediji ne samo da su informisali, nego i aktivno oblikovali percepciju događaja. Narativni okvir reflektira duboku polarizaciju stavova prema nezavisnosti Kosova, s naglaskom na političke, etničke i sigurnosne aspekte koji dominiraju regionalnim diskursima.

U konačnici, medijsko izvještavanje o nezavisnosti Kosova pruža ključne uvide u načine na koje dnevne novine oblikuju političke diskurse, naglašavajući složenost i dinamiku balkanske politike te izazove u održavanju stabilnosti i regionalne kohezije.

Literatura

1. Nuhanović, A. (1998). Fenomen Javnosti, Promocult, Sarajevo
2. McCombs, M. & Shaw, D. (1972). The Agenda-Setting Function of Mass Media. Oxford University Press
3. Entman, R. (1993). Framing: Toward Clarification of a Fractured Paradigm. Northwestern University

4. Thompson, J. B. (1995). *The Media and Modernity*. Stanford University Press
5. Hall, S. (1997). *Representation: Cultural Representations and Signifying Practices*. Sage Publications & Open University
6. Beus, A. (2008) Kosovo je proglasilo nezavisnost i postalo samostalna država, *Dnevni list*, 18. februar, str.2
7. Bjelica, S. (2008), Kosovo prvi priznali Bush i Afganistan, *Dnevni list* 19. februar, str.3
8. Burić, A (2008), Kosovo, najkraća povijest, *Oslobođenje*, 20. februar, str.3
9. Čelić, T. (2008) Kosovo je odavno izgubljeno!, *Dnevni list*, 17. februar, str.4
10. Čubro, M. (2008), Albanci slave nezavisnost, 18. februar, str.3
11. Čubro, M. (2008), Danas jednostrano proglašenje nezavisnosti Kosova, 17. februar, str.3
12. Dautefendić, R. (2008) Završeno još jedno krvavo balkansko poglavlje, *Dnevni list*, 18. februar, str.5
13. Huremović, E. (2008), Haos u Beogradu, 18. februar, str.9
14. Huremović, E. (2008), Ubij, zakolji da Šiptar ne postoji, *Dnevni avaz*, 17. februar, str.10
15. Joksić, D (2008), Izbjeglički kampovi na gotovo, *Oslobođenje*, 17. februar, str.38
16. Koprivica, V. (2008), Mudra neutralnost, *Oslobođenje*, 17. februar, str.39
17. Labernik, T. (2008), Kraj raspada, *Nezavisne novine*, 15. februar, str.11
18. Lučkin, S. (2008), Komentar dana, *Dnevni avaz*, 19. februar, str.3
19. Milinarević, M. (2008), Ne damo Kosovo, *Nezavisne novine*, 19. februar, str.4
20. Milinarević, M. (2008), Studentska posla, *Nezavisne novine*, 15. februar, str.4
21. Petrović, G. (2008), Život ide dalje, *Nezavisne novine*, 16. februar, str.11
22. Popović, V. (2008), Neprihvatljiv akt razbijanja Srbije, *Nezavisne novine*, 18. februar, str.4
23. Pušić, D. (2008) Mali korak za Kosovo, veliki k neovisnosti RS-a, *Dnevni list*, 18. februar, str.3
24. Risojević, D. (2008), Ne idemo odavde, 18. februar, str.4
25. Risojević, D. (2008), Nije gotovo, slijede produžeci, *Nezavisne novine*, 16. februar, str.14
26. Šagolj, M. (2008), Rusija i Kosovo: Otvaranje (ruske) Pandorine kutije, *Oslobođenje*, 17. februar, str.36
27. Salom, S. (2008), Bomba u Mitrovici, Pjesma u Prištini, *Oslobođenje*, 18. februar, str.2
28. Salom, S. (2008), Prvo i posljednje poglavlje raspada Jugoslavije, *Oslobođenje*, 17. februar, str.35
29. Todorović, B (2008), RS nije marioneta, ni talac Beograda, *Oslobođenje*, 18. februar, str.3
30. Zadavec, D (2008), Požuriti polako, *Oslobođenje*, 17. februar, str.38
31. Zgodić, E. (2008), Čekati Srbiju ili usaglašenu EU?, *Oslobođenje*, 19.

- februar, str.3
32. Dnevni avaz (2008), Albanci su patili, krvarili i borili se za svoju državu, 17. februar, str. 9-11.
  33. Dnevni avaz (2008), Evropa će u nedelju dobiti novu državu, 15. februar, str. 25.
  34. Dnevni avaz (2008), Kamenovani uredi stranih ambasada, 19. februar, str. 11.
  35. Dnevni avaz (2008), Kosovo od sutra država?, 16. februar, str. 10.
  36. Dnevni avaz (2008), Na Trgu Krajine zapaljena albanska zastava, 18. februar, str. 9.
  37. Dnevni avaz (2008), Nezavisno Kosovo slavi, 17. februar, str. 8.
  38. Dnevni avaz (2008), SAD priznale Kosovo, slijede ih zemlje EU, 19. februar, str. 8.
  39. Dnevni list (2008), BiH neće priznati Kosovo, 18. februar, str.1
  40. Dnevni list (2008), BiH neće priznati nezavisnost Kosova, 19. februar, str.2
  41. Dnevni list (2008), BiH nije talac Kosova, 19. februar, str.2
  42. Dnevni list (2008), Dodik daje podršku Srbima na Kosovu, 17. februar, str.1
  43. Dnevni list (2008), Kamenovani francuski i njemački konzulati, Dnevni list 19. februar, str.3
  44. Dnevni list (2008), Kosovo republika, 18. februar, str.1
  45. Dnevni list (2008), Kosovski premijer Hashim Tači potvrdio: Kosovo danas proglašava nezavisnost, 17.februar, str.1
  46. Dnevni list (2008), Međunarodna zajednica neće dozvoliti nestabilnost u BiH, 17. februar, str.3
  47. Nezavisne novine (2008), "Nezavisne" na Kosovu, 16. februar, str.1
  48. Nezavisne novine (2008), Krivična prijava protiv čelnika Kosova, 19. februar, str.3
  49. Nezavisne novine (2008), Nemiran period zbog Kosova, Nezavisne novine, 16. februar, str.4
  50. Nezavisne novine (2008), Trgovinski odnosi BiH i Kosova postaju upitni, 19.februar, str.15
  51. Nezavisne novine (2008), U Prištini slave, među Srbima napetost, 17. februar, str.1
  52. Nezavisne novine (2008), Vlada Srbije poništila nezavisnost, 15. februar, str.14
  53. Numanović, S. (2008), Novi početak za Kosovo, Dnevni avaz, 18. februar, str. 8.
  54. Oslobođenje (2008), Albanska proslava i u Sarajevu, 18. februar, str.32
  55. Oslobođenje (2008), Nakon proglašenja nezavisnosti; Amerika priznala Kosovo, 19. februar, str.1
  56. Oslobođenje (2008), Neki" žele napetost zbog Kosova prenijeti i kod nas, 16. februar, str.2
  57. Oslobođenje (2008), Nezavisnost slijed Miloševićeve politike, 16. februar, str. 24
  58. Oslobođenje (2008), Pripremljen scenariji za destabilizaciju BiH, 17. februar, str.3
  59. Oslobođenje (2008), Rađanje države uz evropsku himnu, 17. februar, str.1